

Glottar hóast alt

KANSKA ikki enn munandi innan føroyska fiskivinnu, men heldur innan framleiðslu av útgerð til aðrar til ta fiskiveiðu, vit sjálvir so skammiliga hava latið ligið á láni — útróðurin.

ENN ber ikki til at meta um, hvat fer at spyrjast burturúr kunningarferð skota í Føroyum fyri kortum, men áhugi teirra fyri útgerð, vit kunnu framleiða, var alstóður.

MEN onnur meira ítøkilig útflutningsætlan av útróðrabátum og -útgerð tyktist eftir øllum at døma at vera komin undir land. Talan er um teir fjóruti 33 fótis AWI-bátarnar, sum skulu latast amerikanarum við allari hugsandi veiðuútgerð, útgerð, sum eisini verður framleidd her á landi.

ROYNDIR hava áður verið gjørdar til at sleppa inn á útlendskar marknaðir við føroyskt framleiddum smáförum og útgerð, men higartil hevur hetta ikki munað stórvegis í útflutningi okkara. Sigast má tí, at hesin 50

milj. sáttmáli er eitt týðandi stig rætta vegin.

EISINI sigur hetta okkum so mikið, at eisini aðrir, við nógvr frægari fiskameingi enn okkara, halda slíkan fiskiskap vera skilagóðan og lønandi. Heilt samanbera kunnu vit ikki veiðilíkindini annars, so óstöðugt veður okkara er í mun til so manga aðrastaðni, men biligara og skynsamara húkaveiðan tyktist nú av álvara at taka seg fram alla staðni, har trolíð higartil hevur verið einaráðandi.

HÓAST lítið hugaligt at útflyta okkara besta og mest arbeiðsføra fólk, so eru ætlanirnar um partvís føroyska manning til bátarnar rættuliga spennandi og avgjørt besti háttur til at prógva teirra vinnuliga virði.

TALAN hevur av og á verið um so kallað »joint venture«-avtalur við onnur lond. Higartil er ikki tað nógva spurst burtur úr fyri okkum og heldur ikki eru tey so fá, ið lítið høpi hava sæð í at læra onnur upp at kappast á okkara egna marknaði.

MEN í so máta má sigast, at hesin sáttmáli kundi vognast okkum mun-

andi frægari, um ætlanirnar um at flyta tað nógva av hesum fiski til virkingar í Føroyum, kann gerast veruleiki. Spurningurin er so bert fyri hvønn prís og um hesin kanska kann sáttmálabindast fyri eitt hóskandi tíðarskeið.

UM bátarnir skulu gjaldast lutvíst við hesum sama fiski, vita vit ikki, men um so er, má siggjast til, at eingir »leysir endar« ella ógreið veðhald hanga við.

HELST dugnar tolllætti á rávøru og nú ásetti útflutningsstuðulin hesum tiltaki munandi. Hvussu skilagóð hesi tiltøk eru, hava ymsar meiningar verið um, men kunnu tey í okkara annars so arbeiðsfátæku tíðum stuðla munandi framleiðslu av eitt nú sjóvinnuútgerð til fremmandar marknaðir, eiga vit bert at fegnast um tiltakið — bert vit altíð hava fyri eyggað búskaparliga nettótýðningin av hesum tiltøkum, og ikki bert uppá kvamsvís veita hesar sømdir til innflutning við útflutningi fyri eygað bert eftir litla meirviðgerð her á landi.

SENEGAL-tiltakið eydnaðist tíverri ikki so væl sum ætlað, bátafram-

leiðslan í Indiu stendur við, uttan at vit tó hava hóming av, hvat hon merkir búskaparliga fyri føroyingar. Goodwill og áhuga annars fyri føroyskum reiðskapi hevur hon so givið okkum, men vón er kanska eisini fyri, at nýggja tiltakið hjá Marinplast, nýggi útróðrabáturin, sum menn í hesum døgum kunnað eitt nú portugisisku útróðarmenninar um, verður eitt líknandi ikast til føroyska útflutningin.

MEN umframt at liggja á takinum marknaðarliga er nú ikki minni týðningarmikið, at vit siggja til, at skúlaverk okkara veruliga ásannar týðningin av bestu handverksligu — og teknisku útbúgvingum okkara annars. Tí hava vit ikki fólk og kunnu vit ikki fáa neyðuga framhaldið og áhaldandi handverksligu menningina á hesum sum øðrum økjum, er vandi fyri, at hesi hugaligu tiltøk fara at roynast eins og so mong onnur — sum uppløp.

sosigaley

Aftur í miðeldina

Oddagreinin í Dagblaðinum í gjár snýr seg um føroyska skúlan. Oddagreinskriverin heldur ikki nóg um føroyska skúlan í dag. Serliga ikki tær skapandi lærugreinirnar. Dagblaðið mælir til, at føroyski dansurin fær betri innivist í skúlanum:

Í hesum tíðum er "svarti skúlin" lagdur aftur um bak, og vit brúka miðjónir til at læra tey tónaleysu at syngja fyrræddað, tann handliga gávaða til vónleysar 2-grads líkningar, tann litblinda at mála og tann andliga gávaða at evna við sínum tummilfingrum. Vit hoyra um "heimstaðarlæru", hóast eingin veit bygðina næst eftir Fuglafjørð á leið norður gjøgnum Djúpini (hvat er tað, forrestin?). Eitt eitur "samtíðarkunning", sjálfv tað verður

dult fyri teimum, at bæði Albania og Kambodia hava roynt sosialismu sum búskaparskipan. "Landa-læra" er somuleiðis lokað land, helst tí eingin skal vita, at Elben eisini er dálkað á leið síni gjøgnum socialistiska Eystureuropa.

At føroyski dansurin fær bestu møguleikar - eisini innan skúlagátt, er ikki annað enn ein sjálfvylgja og heilt náttúrligt.

Annars kunnu mangar meiningar vera um skúlan í dag, men ein tilik niðurgerðing av bæði skúla, lærarum og næmingum hevur neyvan áður verið at sæð á prenti. Men nú vita vit í hvussu er hvat Fólkaflakkurin stendur fyri í skúlamálum.

Villeiða hyggjaran

Oyggjatiðindi skriva í gjár um sjónvarpið og spon-sorpengar. Við blaðið

sigur forkvinnan í sjónvarpsnevndini, Kristianna Rein, m.a.:

Skal talan verða um at legalisera sponsoreradar sendingar, so skulu greiðar línur vera fyri hvussu, hvat og hvør kann gjalda seg inn á skerm.

Hyggjarin má og skal hava tíðliga fráboðan um, hvør tað er ið betalur seg inn í hvørja stovu í landinum, ella verður hann villeiddur. Og tað kann ikki vera meiningin.

Uppá fyrispurning um sjónvarpsgjaldið ikki kann fara niður, um sjónvarpið sjálvt finnur alternativar inntøkmøguleikar, sigur Kristianna, at tað er eisini nakad ið eigur at takast upp.

Sambært Oyggjatiðind-um sigur forkvinnan í sjónvarpsnevndini, at øll nevndin er samd um, at greiðar reglur mugu gerast hesum viðvíkjandi. Hesum kunnu vit sjálfvandi taka

undir við. Vit halda eisini, at reglunar greitt skulu siga, at sjónvarpssendingar als ikki skulu sponsorerast.

Sjónvarpsnevndarforkvinnan heldur, at fær hyggjarin ikki at vita nær og hvør sponsurerar eina sending, so verður hyggjarin villeiddur. Samd! Men lítið frægari man vera, at ein sending byrjar t.d. við: Sendingina hevur Føroya Banki sponsorað. Og so siggja vit eitt ella annað um hvussu stuttligt tað er at lána pengar.

Hvat skal hyggjarin brúka hesa upplýsing til? Kanska er sendingin 100% villeiðandi. Kanska er hon 100% saklig og upplýsandi? Eingin veit, - men sendingin er við hesum tileinkisgjørd í trúvirði.

Annaðhvørt hava vit eitt sjónvarp óheft av áhuga-bólukum, ella privatiserið tað við rubb og stubb.

Okkurt at læra

Tað er altíð hugaligt at frætta tá føroyingar fáa okkurt herðaklappi. Tað fingi vit millum annað frá luttakarunum í sendinevndini frá skotsku útoyggjunum, sum júst eru farin av landinum aftur.

Í sjei dagar ferðaðust skotsku oyggjamennir kring landið og vitjaðu mong virki, sum hava eitthvørt við fiskivinnuna at gera.

Herðaklapp fingi vit í samband við veiðu og at framleiða útbúnað til fiskivinnuna. Men teir hildu seg eisini kunna læra okkum eitthvørt. Og tað eru teir og øll onnur eisini vælkominn til.

Millum at gera meira burturúr og marknaðarføra fisk. Serliga undraðust teir seg yvir føroysku blokkfram-

leiðsluna av fiski og ikki minni, at vit seldu hesa vøru av landinum aftur - sum blokk.

Við í stóra ferðalagnum vóru tíðindafólk frá BBC og Fishing News. Ivaleyst fara eisini teir at gera sínar søgur um hesa vitjan og vónandi kann hetta hava við sær, at vørur okkara fáa nýggjar útflutningsmøguleikar.

Um blokkin og marknaðarføringina mugu vit bert vóna, at eisini hetta kann geva okkum eitt spark í dyntilin so meira kann fáast burturúr.

Tað er einki minni enn eitt brotsverk móti okkara náttúrugivnu móguleikum, at vit ikki fáa meira burturúr okkara fiskavørum enn vit gera.